

Brüssel, 13. november 2019
(OR. en)

14051/19

Institutsioonidevahelised
dokumendid:
2018/0216(COD)
2018/0217(COD)
2018/0218(COD)

AGRI 543
AGRILEG 194
AGRIFIN 75
AGRISTR 71
AGRIORG 82
CODEC 1624
CADREFIN 370

MÄRKUS

Saatja: Eesistujariik

Saaja: Nõukogu

Komisjoni dok nr: 9645/18 + COR 1 + ADD 1
9634/18 + COR 1 + ADD 1
9556/18 + REV 1 (en, de, fr) + COR 1

Teema: 2020. aasta järgse ÜPP reformi pakett
– *ÜPP keskkonna ja kliimaga seotud aspektid – ühine, ambitsioonikas ja
paindlik keskkonnahoidlikkus*

Põllumajanduse ja kalanduse nõukogu 18. novembri 2019. aasta istungit silmas pidades edastatakse delegatsioonidele lisas eesistujariigi aruteludokument teemal „ÜPP keskkonna ja kliimaga seotud aspektid – ühine, ambitsioonikas ja paindlik keskkonnahoidlikkus“, mis sisaldab küsimusi ministrite arutelu suunamiseks.

EESISTUJARIIGI ARUTELUDOKUMENT
ÜPP KESKKONNA JA KLIIMAGA SEOTUD ASPEKTID –
ÜHINE, AMBITSIOONIKAS JA PAINDLIK KESKKONNAHOIDLIKKUS

15. juulil 2019 toimunud põllumajanduse ja kalanduse nõukogu istungil vahetasid ministrid arvamusi 2020. aasta järgse ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) keskkonna- ja kliimaga seotud aspektide teemal. Enne istungit oli eesistujariik ette valmistanud aruteludokumendi (10622/19) ning palunud ministritel esitada oma arvamused komisjoni ettepaneku kõige olulisemate elementide kohta ja kaaluda parandusi, mis võivad osutuda vajalikuks, et saavutada suuremaid keskkonna- ja kliimaambitsioone, nagu soovitud.

Paljud delegatsioonid väljendasid, ehkki erineval määral, oma toetust tulevase ÜPP keskkonna- ja kliimaambitsioonide suurendamisele võrreldes praeguse tasemega. Delegatsioonid rõhutasid samuti, et oluline on: i) kindlustada piisav rahastamine, et toetada nõudlikumaid keskkonnatingimusi, ii) vähendada nii põllumajandustootjate kui ka ametiasutuste halduskoormust, sealhulgas tingimuslikkuse kontrollimisel, ning iii) võimaldada liikmesriikidel võtta nõuete rakendamisel arvesse oma kohalikke vajadusi, tagades seeläbi suurema paindlikkuse ning lihtsamad ja arusaadavamad sätted.

Paljud ministrid mainisid ka vajadust täiendava tehnilise töö järele ning nõukogu tegi põllumajanduse erikomiteele ülesandeks jätkata arutelusid selle teemaga seotud ettepanekute edasiarendamiseks. Sügisel jätkus tehniline töö ka horisontaalsete põllumajandusküsimuste töörühmas.

1. ÜPP keskkonna- ja kliimaambitsioonide suurendamisel seni saavutatud tulemused

Tingimuslikkus (strateegiakavade määruse artiklid 11–12 ja III lisa) kujutab endast ELi ühist võrdlusalust toetuse saamiseks keskkonna ja kliimaga seotud vaatepunktist. Komisjoni ettepanekuga integreeritakse paljud olemasolevad keskkonnasäästlikumaks muutmise nõuded ja nõuetele vastavus uude tõhustatud tingimuslikkusse, mis on ÜPP strateegiakava alusel toetuste saamise lähtealuseks.

Liikmesriigid võtavad tõhustatud tingimuslikkuse üle riiklikesse standarditesse, võttes arvesse oma eripärasid ja vajadusi. Järjestikuste eesistujariikide (Austria, Rumeenia, Soome) töö eesmärk on olnud selgitada tingimuslikkuse nõudeid ja tagada vajalik paindlikkus, et võtta arvesse erinevaid kohalikke tingimusi ja olusid kogu Euroopas.

On oluline, et tingimuslikkus kui lähtealus hõlmaks võimalikult suurt osa ELi põllumajandusmaast. Siiski on oluline leida ka tasakaal tingimuslikkuse kontrolliga seotud halduskoormuse ja **väikesemahulise põllumajandustootmise** keskkonnamõju vahel. Seetõttu tundub, et väikeste põllumajandusettevõtete puhul on põhjendatud lihtsam kontrollikord ja teatavad erandid tingimuslikkusega seotud karistustest.

Eesistujariik on seisukohal, et arutluse all olev teksti eelnõu oma uute elementidega, mis käsitlevad maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõudeid ja kohustuslikke majandamistingimusi, aitab tingimuslikkuse osas saavutada praegusest lähtetasemest kõrgema keskkonna- ja kliimataseme. Samal ajal tagatakse sellega võrdsed tingimused, andes liikmesriikidele vajaliku paindlikkuse standardite ja nõuete kohandamiseks kohalikele oludele ja vajadustele.

Lihtsustamise huvides antakse liikmesriikidele vajalik tegutsemisruum **tingimuslikkusega seotud kontrollide ja karistuste** rakendamiseks (**horisontaalse määruse artiklid 84–87**). Rikkumiste korral oleksid karistused proportsionaalsemad, arvestades tagajärgi asjaomase standardi või nõude eesmärgi saavutamisele.

Eesistujariik on samuti teinud tööd ÜPP õigusaktide eelnõude täiendavaks muutmiseks ja konsolideerimiseks, eelkõige seoses järgmiste elementidega, mis on olulised liikmesriikide strateegiakavade haldamiseks ning keskkonna- ja kliimaeesmärkide saavutamisele kaasaaitamiseks:

- **maa abikõlblikkus (strateegiakavade määruse artikli 4 punkt c):** eesistujariik on teinud ettepaneku muuta eeskirju, mis reguleerivad maa abikõlblikkust otsetoetuste saamiseks, tagamaks, et need eeskirjad ei kahjusta tulevase ÜPP keskkonnavalaseid eesmärke. Selle lähenemisviisiga välditakse seda, et põllumajandustootjad kaotavad toetuse rangemate tingimuslikkuse nõuete tõttu, ning neile antakse stiimul pühenduda ökokavadele, suurendades seeläbi nende panust keskkonna- ja kliimaeesmärkide saavutamisse;
- **rahaline paindlikkus (strateegiakavade määruse artiklid 88 ja 89):** eesistujariigi esitatud sõnastusettepanekud vähendaksid märkimisväärselt rahaliste vahendite kaotamise ohtu, kui teatavate sekkumiste, eelkõige ökokavade kasutuselevõtt on oodatust väiksem. Teatavates piirides, mida liikmesriigid oma strateegiakavas põhjendavad, võimaldaks paindlikkus samuti suunata vahendeid näiteks muudelt otsetoetustelt ökokavadele, kui ökokavade kasutuselevõtt on oodatust suurem. See tagaks, et ökokavad jäävad atraktiivseks ja et väärtuslikke projekte rahastatakse asjakohaselt isegi siis, kui nende kasutuselevõtt on algselt kavandatud erinev, mis võib juhtuda, võttes arvesse, et ökokavad on uued vahendid ning puudub eelnev kogemus nende kavandamisel/rakendamisel.

Eesistujariik on samuti üksikasjalikult arutanud seadusandlikku ettepanekut seoses mitut **liiki sekkumistega, mis aitavad kaasa keskkonna- ja kliimaeesmärkide saavutamisele**. Viimistleti eelkõige artiklit 28 (ökokavad), artiklit 65 (halduskohustused), artiklit 66 (looduslikust eripärast tingitud piirangutega alad), artiklit 67 (teatavad kohustuslikud nõuded) ja artiklis 68 (investeeringud) sisalduvaid mittetootlikke elemente ning tekste toetas enamik liikmesriike. Ökokavade puhul jääb siiski lahtiseks süsteemi vabatahtliku või kohustusliku liikmesriikides kohaldamise küsimus.

Valdkondlike sekkumiste raames on arutatud tootjaorganisatsioonide keskkonna- ja kliimaeesmärkidele suunatud rakenduskavade rakendusfondide protsentuaalset osakaalu, kuid liikmesriikide arvamused on endiselt erinevad.

2. Mõtteid tulevaseks tööks

Lisaks eespool esitatud õiguslikele elementidele ja nõuetele on endiselt lahendamata küsimus ÜPP strateegiakavade nõutavast rahalisest panusest keskkonna- ja kliimaeesmärkidesse. Seda küsimust on seoses reformiga arutatud ja mõned liikmesriigid on näiteks teinud ettepaneku pühendada konkreetne osa otsetoetustest ökokavadele, kuid arvamustes ja eelistustes on endiselt suuri erinevusi.

Komisjoni ettepaneku põhjendustes sisaldub üldeesmärk, et ÜPP raames ulatuks kliimaga seotud kulutused 40 %ni, ning artiklis 87 on sätestatud meetod kliimaga seotud kulutuste jälgimiseks. Ettepanek sisaldab ka konkreetsemat protsenti (30 %) Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) eelarvest, mis on ette nähtud keskkonna- ja kliimaeesmärkide jaoks. I samba sekkumiste puhul on puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsioonide rakendusfondide jaoks kavandatud miinimumkulutuste määr (20 %).

Kuna ÜPP strateegiakava peaks moodustama sidusa terviku, mis hõlmab mõlema samba kohaseid sekkumisi, soovitab eesistujariik kehtestada **ühe ühise protsendimäära**, mis hõlmab kogu ÜPP strateegiakava ja mida kohaldatakse võrdselt kõigi liikmesriikide suhtes ning mis on pühendatud keskkonna- ja kliimaeesmärkidele. Teise võimalusena võiks seda väljendada ka nende eesmärkide saavutamiseks mõeldud **kindla toetussummana** liikmesriigi kohta kogu ÜPP strateegiakava raames. Teisisõnu kehtestataks üks ühine protsendimäär või kindel summa, mis hõlmaks mõlemat sammast, ning **asjaomane liikmesriik võiks valida ühe või mitu sekkumist I või II või mõlema samba raames, mis aitaks kaasa selle protsendimäära või summa saavutamisele**. See tähendaks, et liikmesriigid saaksid valida need sekkumised, mis sobivad neile kõige paremini, võttes arvesse nende kohalikke tingimusi, ilma et nad oleksid sunnitud valida neid konkreetsest sambast, tagades seega suurema paindlikkuse ÜPP strateegiakava koostamisel.

Seega soovitab eesistujariik selle asemel, et eraldada keskkonna- ja kliimaeesmärkide saavutamiseks 30 % II sambast, eraldada liikmesriikidel nende eesmärkide saavutamiseks teatav osa oma üldisest ÜPP eelarvest (I ja II sammas kokku).

Eesistujariik leiab, et seoses artikli 92 kohase kohustusega muuta ÜPP strateegiakavade koostamine ambitsioonikamaks, oleks üks ühine protsendimäär või kindel summa hea viis muuta keskkonna- ja kliimakulutused nähtavamaks, saavutada praeguse olukorraga võrreldes suurem keskkonna- ja kliimaambitsioonikus ning tagada ÜPP keskkonnahoidliku struktuuri ühtsus. Samal ajal annaks üks ühine protsendimäär või kindel summa liikmesriikidele paindlikkuse valida, kas kasutada vastavalt oma oludele rohkem I või II samba sekkumisi, tingimusel et nõutav protsendimäär või summa saavutatakse.

Ühine protsendimäär asendaks kavandatud 30 % eesmärgi ja selle võiks **määrata kindlaks hiljem, pärast mitmeaastase finantsraamistiku kohta otsuse tegemist**, ning tasemel, mis aitaks saavutada praeguse ÜPP tasemest suuremaid keskkonna- ja kliimaambitsioone. Puu- ja köögivilja rakenduskavade eesmärk säilitataks, kuid selle protsendimäära tuleks veel arutada.

Ühte ühisesse protsendimäära või kindlaksmääratud summasse panustavad sekkumised

Eesistujariik on koostanud esialgse loetelu sekkumisliikidest, mida võib kaaluda ühe ühise protsendimäära või kindlaksmääratud summa saavutamiseks (täpsustatakse õigusakti tekstis):

- kliima- ja keskkonnakavad (ökokavad) (strateegiakavade määruse artikkel 28);
- teise samba halduskohustused, mis toetavad keskkonna- ja kliimaeesmärke (strateegiakavade määruse artikkel 65);

- teatav protsent rahalistest vahenditest looduslike või muude pindalapõhiste piirangute kompenseerimiseks (strateegiakavade määruse artiklid 66 ja 67);
- keskkonna- ja kliimaeesmärkidega seotud investeeringud (strateegiakavade määruse artikkel 68);
- teatavad keskkonna- ja kliimaeesmärkidega seotud sekkumised teatavate sektorite sekkumisliikide raames;
- keskkonna- ja kliimaeesmärkidega seotud nõustamisteenused (strateegiakavade määruse artikkel 13);
- keskkonna- ja kliimaeesmärkidega seotud teadmussiire ja koostöö (strateegiakavade määruse artiklid 71–72).

Eesistujariik teeks samuti ettepaneku lisada ÜPP strateegiakavade määrusesse erisätted seoses kehtestatud protsendimäära/summa järelmeetmetega. Nendes sätetes tuleks arvesse võtta II samba kohustuste mitmeaastast iseloomu. Seega tunduks loogiline jälgida eesmärgi saavutamist mitme aasta jooksul ja näha ette mehhanism, mis tagab nõutava protsendimäära/summa saavutamise ÜPP kavandamisperioodi jooksul.

Eeltoodut arvesse võttes palutakse ministritel käsitleda põllumajanduse ja kalanduse nõukogu 18. novembri istungil järgmisi **küsimusi**.

- Kas liikmesriigid võiksid toetada põhimõtet, et keskkonna- ja kliimaeesmärkide rahastamiseks nähakse ette üks ühine sihtotstarbeline osa vahenditest, mis hõlmaks mõlemat sammast, pidades silmas, et üksikasjadega tuleb veel tööd teha?
- Kas eespool kirjeldatud meetmepakett kujutaks endast piisavalt tugevat, kuid paindlikku raamistikku, et suurendada tulevase ÜPP keskkonna ja kliimaga seotud ambitsioone?